

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

Ławnik SN Grzegorz Gołębiowski

Protokolant starszy inspektor sądowy Anna Rusak

w sprawie J. K. – sędziego Sądu Rejonowego w S.

obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych

na rozprawie w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 18 kwietnia 2023 r.

po rozpoznaniu odwołania obwinionej złożonego na korzyść

od wyroku Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt II ZOW 79/22

orzeka:

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnia J. K. sędziego Sądu Rejonowego w S. od popełnienia zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych;

II. kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w K. wnioskiem z dnia 27 stycznia 2022 r. wniósł do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym [...] o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej J. K. - sędziego Sądu Rejonowego w S. Wnioskiem tym zarzucono jej popełnienie czynu polegającego na tym, że:

w okresie od 1 kwietnia 2021 roku do 23 kwietnia 2021 roku w S. jako sędzia Sądu Rejonowego w S. dopuściła się oczywistej i rażącej obrazę przepisów w tym § 80 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych oraz art. 9 § 2 k.k.w. i art. 11 § 1 k.k.w. w ten sposób, że pełniąc funkcję zastępcy Przewodniczącego Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w S. i nadzorując wykonywanie kary pozbawienia wolności zaniechała wydania zarządzenia uchylającego zarządzenie wykonania wyroku wydanego w sprawie II K 297/19 w stosunku do M. G. w sytuacji powzięcia wiadomości o uchyleniu przez Sąd Apelacyjny w [...] w drodze wznowienia postępowania wyroku Sądu Odwoławczego w K. i przekazaniu sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania, co równoznaczne było z brakiem w sprawie II K 297/19 orzeczenia podlegającego wykonaniu, a powyższe zaniechanie skutkowało dalszym wykonywaniem kary przez M. G. do dnia 23 kwietnia 2021 roku, to jest do daty umorzenia postępowania wykonawczego przez Sąd Okręgowy w K. IV Wydział Penitencjarny (IV Kow 956/21), t.j. popełnienie przewinienia służbowego w rozumieniu art. 107 § 1 pkt 1 ustawy z 27 lipca 2001 r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020, poz. 2072 j.t.).

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] wyrokiem z dnia 13 maja 2022 r., sygn. akt ASD 1/22, uniewinnił obwinioną J. K. od popełnienia zarzucanego jej przewinienia służbowego (pkt I), kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążając Skarb Państwa (pkt II).

Krajowa Rada Sądownictwa odwołaniem z dnia 15 lipca 2022 r. zaskarżyła powyższy wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła obrazę prawa materialnego, tj. art. 107 § 1 pkt 1 p.u.s.p. poprzez uznanie, że obwiniona J. K. nie dopuściła się oczywistej i rażącej obrazę przepisów prawa – § 80 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin

urzędowania sądów powszechnych oraz art. 9 § 2 i art. 11 § 1 k.k.w., w ten sposób, że pełniąc funkcję Zastępcy Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w S. i nadzorując wykonywanie kary pozbawienia wolności zaniechała wydania zarządzenia uchylającego zarządzenie wykonania wyroku wydanego w sprawie II K 497/19 w stosunku do M. G. w sytuacji powzięcia wiadomości o uchyleniu przez Sąd Apelacyjny w [...] w drodze wznowienia postępowania wyroku Sądu Okręgowego w K. i przekazania sprawy temu Sądowi, co równoznaczne było z brakiem w sprawie II K 497/19 orzeczenia podlegającego wykonaniu i skutkowało dalszym wykonywaniem kary przez M. G.

Na podstawie tak skonstruowanego zarzutu Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu przy Sądzie Apelacyjnym w [...] do ponownego rozpoznania.

Odwołaniem z dnia 3 sierpnia 2022 r. wyrok w całości zaskarżył również Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w K. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 107 § 1 p.u.s.p. polegającą na bezzasadnym uznaniu, że zachowania obwinionej opisane w postawionym jej zarzucie nie miały charakteru rażącej i oczywistej obrazy przepisu prawa (w tym wypadku normy § 80 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych, art. 9 § 2 k.k.w. i art. 11 § 1 k.k.w.), co skutkowało uniewinnieniem obwinionej od popełnienia zarzucanego jej czynu podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje, że zachowania obwinionej wyczerpywały znamiona tak oczywistej jak i rażącej obrazy wskazanych przepisów, albowiem mając informację wynikającą z treści wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] wydanego w sprawie II AKo 123/20 o uchyleniu w drodze wznowienia postępowania wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 19 sierpnia 2020 r. w stosunku do skazanego M. G. i przekazaniu sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania, co równoznaczne było z brakiem wyroku podlegającego wykonaniu w trybie przepisów kodeksu karnego wykonawczego (art. 9 § 2 k.k.w.), a to z kolei nakazywało wydanie zarządzeń zmierzających do

wycofania z wykonania orzeczenia, które utraciło znamię prawomocności (art. 11 § 1 k.k.w. stosowany *a contrario*), zaniechała wydania zarządzenia uchylającego zarządzenie wykonania wyroku wydanego w stosunku do M. G. w sprawie II K 497/19, w wyniku czego M. G. bez podstawy prawnej w dalszym ciągu wykonywał wymierzoną mu nieprawomocnie karę w systemie dozoru elektronicznego aż do dnia 23 kwietnia 2021 r.,

2. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodu z wyjaśnień obwinionej i bezkrytycznym daniu jej wiary w zakresie związanym z jej wiedzą jakoby akta główne sprawy II K 497/19 wraz z aktami wykonawczymi miały znajdować się w Sądzie Okręgowym w K. i poczynienie na tej podstawie ustaleń o prawidłowości podjętych przez obwinioną czynności, co miało wpływ na treść orzeczenia poprzez uniewinnienie J. K. od popełnienia zarzucanego jej przewinienia służbowego, podczas gdy ocena dowodu z wyjaśnień obwinionej dokonana w granicach zakreślonych przez przepis art. 7 k.p.k. i przy uwzględnieniu treści pisma przewodniego z Sądu Apelacyjnego w [...] prowadzić winna do zgoła odmiennej oceny dowodu z wyjaśnień obwinionej, powinności posiadania przez nią wiedzy co do zalegania akt wykonawczych w Sądzie Rejonowym w S., a co za tym idzie brakiem przeszkód do wydania zarządzenia o uchyleniu prawomocności wyroku wydanego wobec M. G.,
3. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść orzeczenia polegający na przyjęciu, że odbywanie przez M. G. w okresie od 1 kwietnia 2021 roku do 23 kwietnia 2023 roku kary pozbawienia wolności na podstawie wyroku, który utracił atrybut prawomocności, a zatem zgodnie z treścią art. 9 § 2 k.k.w. nie mógł podlegać wykonaniu, nie miało rażącego charakteru jako skutku obrazę wymienionych we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przepisów, co skutkowało wydaniem wobec obwinionej wyroku uniewinniającego, podczas gdy obiektywnie ustalone w sprawie okoliczności, takie jak niedopuszczalność wykonywania kary wobec osoby, która nie została prawomocnie skazana, odbywanie mimo braku prawomocnego wyroku przez M. G. kary w systemie dozoru elektronicznego (który przecież oparty jest na kontroli pobytu skazanego w określonym miejscu i powinności

stosowania się przez skazanego do rygorów odbywania kary określonych postanowieniem sądu) sankcjonowały swoiste bezprawie sądowe, co narażało na szwank dobre imię wymiaru sprawiedliwości i godziło w prawa M. G. jako skazanego, a zatem miało postać rażącego naruszenia przepisów.

Na podstawie tak skonstruowanego zarzutu skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uznanie obwinionej J. K. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 pkt 1 p.u.s.p. i wymierzenie obwinionej za ten czyn kary upomnienia.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt II ZOW 79/22, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obwinioną J. K. uznał za winną zarzucanego jej czynu wypełniającego dyspozycję art. 107 § 1 pkt 1 p.u.s.p. i za ten czyn na podstawie art. 109 § 1 pkt 1 p.u.s.p. wymierzył jej karę upomnienia (pkt. 1), w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy (pkt 2). Kosztami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa (pkt 3).

Obwiniona J. K. odwołaniem z dnia 24 maja 2023 r. powyższy wyrok zaskarżyła w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 107 § 1 pkt 1 p.u.s.p. polegającą na bezzasadnym uznaniu, że zachowanie obwinionej opisane w postawionym zarzucie miało charakter rażącej i oczywistej obrazy przepisów prawa (§ 80 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości regulamin urzędowania sądów powszechnych, art. 9 § 2 k.k.w. i art. 11 § 1 k.k.w.) co skutkowało uznaniem obwinionej za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, czyli przewinienia dyscyplinarnego podczas, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy w sposób nie budzący wątpliwości wskazuje, że jej zachowanie nie wyczerpało znamiona zarówno oczywistej, jak i rażącej obrazy wskazanych wyżej przepisów, albowiem posiadając przesłany „Do wiadomości” odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie II AKo 123/20 dotyczącego skazanego M. G. i umieszczoną na tym dokumencie informację pracownika II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w S. o tym, że akta II K 497/19 nie znajdują się w tym sądzie nie zaniechała wydania zarządzenia uchylającego zarządzenie wykonania wyroku wydanego w wyżej wymienionej sprawie,

albowiem nie mogła takiej decyzji podjąć nie posiadając akt przedmiotowej sprawy,

2. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść orzeczenia polegający na przyjęciu, że obowiązkiem obwinionej po nadejściu pisma przewodniego z Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 marca 2021 r. wraz z wyrokiem wznowieniowym było sprawdzenie, czy akta znajdują się w sekretariacie s. sądu i niezwłoczne wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania wykonawczego, prowadzonego wobec skazanego M. G., przy jednoczesnym stwierdzeniu, że sądem właściwym co do umorzenia postępowania był Sąd Rejonowy w S. w sytuacji, gdy nie miała ona podstaw do podważenia wiarygodności adnotacji o braku wzmiankowanych akt umieszczonej przez pracownika sekretariatu na przedmiotowym dokumencie i stąd będąc w pełni przekonaną o tym, że akta te, po ich zarejestrowaniu w Sądzie Okręgowym w K., zostaną niezwłocznie zwrócone celem podjęcia wzmiankowanej wyżej decyzji (tj. uchylecia zarządzenia o wykonaniu wyroku) wydała dwa zarządzenia: o dołączeniu nadesłanego odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego do akt sprawy II K 497/19 (oczywiście po ich zwrocie) oraz przedstawienia jego treści do wiadomości sędziego referenta, zaś postanowienie o umorzeniu postępowania wykonawczego wydał Sąd Okręgowy w K. Sąd penitencjarny nadzorujący wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego,
3. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść orzeczenia polegający na przyjęciu, że odbywanie przez M. G. kary pozbawienia wolności w okresie od 1 do 23 kwietnia 2020 r. narażało na szwank dobre imię wymiaru sprawiedliwości i godziło w prawa M. G. jako skazanego, a zatem miało postać rażącego naruszenia przepisów (art. 9 § 2 k.k.w. i art. 11 § 1 k.k.w.) w sytuacji, kiedy finalnie cały okres odbytej przez niego kary został zaliczony na poczet orzeczonej wobec niego kary ograniczenia wolności zaś zarówno skazany, jak również reprezentujący go obrońca, na żadnym etapie postępowania wykonawczego nie podnosili, aby fakt odbywania przez niego w wyżej wymienionym okresie w systemie dozoru

- elektronicznego kary pozbawienia wolności naraził na szwank jego prawa i interesy, czy też spowodował istotną szkodę,
4. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 107 § 1 pkt 1 p.u.s.p. polegającą na bezzasadnym uznaniu, że zachowanie obwinionej opisane w postawionym jej zarzucie miało charakter rażącej i oczywistej obrazę przepisów prawa (§ 80 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości regulamin urzędowania sądów powszechnych, art. 9 § 2 k.k.w. i art. 11 § 1 k.k.w.) co skutkowało uznaniem obwinionej za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, czyli przewinienia dyscyplinarnego i nie uwzględnienia obowiązującego w dacie wydania zaskarżonego orzeczenia zmienionego art. 4 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1259) znowelizowanego z dniem 15 lipca 2022 r. przepisu art. 107 p.u.s.p., poprzez dodanie § 3, zgodnie z którym przyjęto, iż nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego okoliczność, że orzeczenie sądowe wydane z udziałem danego sędziego obarczone jest błędem w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów, podczas, gdy prawidłowo dokonana na gruncie obowiązującej w dacie orzekania ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych ocena prawna działania obwinionej jako sędziego winna prowadzić do wniosku, iż zarzucany jej czyn dotyczący ściśle sfery orzeczniczej nie stanowi deliktu dyscyplinarnego.
- Na podstawie tak skonstruowanego zarzutu skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie jej od popełnienia zarzucanego czynu z art. 107 § 1 p.u.s.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesione w sprawie odwołanie obwinionej sędzi J. K. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Przed odniesieniem się do kwestii szczegółowych niezbędne jest poczynienie uwag o charakterze ogólnym, które mają zasadnicze znaczenia dla oceny prawnej zachowania się sędzi J. K., opisanego w stawianym jej zarzucie. Niewątpliwie - w

myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 3 § 1 k.k.w. - sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji jest właściwy również w postępowaniu dotyczącym wykonania tegoż orzeczenia. Sądowymi organami postępowania wykonawczymi zobowiązanymi i uprawnionymi do wydawania postanowień i zarządzeń w takim postępowaniu, mającym na celu wykonanie orzeczenia, są: sąd I instancji lub inny sąd równorzędny, referendarz sądowy oraz prezes sądu lub upoważniony sędzia (art. 2 pkt 1, 2a i 3 k.k.w.). Powołany wyżej przepis art. 3 § 1 k.k.w. *in fine* przewiduje jednak ustawowe wyjątki od tej generalnej zasady („chyba, że ustawa stanowi inaczej”), które dotyczą przede wszystkim wykonania kary pozbawienia wolności odbywanej zarówno w jednostce penitencjarnej, jak i w systemie dozoru elektronicznego.

W przypadku kary pozbawienia wolności wskazane wyżej sądowe organy wykonawcze jedynie do chwili osadzenia skazanego w jednostce penitencjarnej są zobowiązane i uprawnione do podejmowania czynności w postępowaniu wykonawczym, określonych m.in. w art. 11 § 1 - § 5 k.k.w., art. 17 § 1, 2 k.k.w. oraz art. 79 § 1 i 2 k.k.w., art. 150 § 1 i 2 k.k.w., art. 151 k.k.w. i art. 156 § 1 – 5 k.k.w. Z chwilą stawienia się skazanego w jednostce penitencjarnej i rozpoczęcia odbywania kary pozbawienia wolności, kompetencje sądowego organu postępowania wykonawczego przejmują sąd penitencjarny i sędzia penitencjarny (art. 2 pkt 2 i 4 k.k.w.). Sędzia penitencjarny wykonuje nadzór nad legalnością i prawidłowością wykonywania kary pozbawienia wolności w jednostkach penitencjarnych oraz innych kar i środków skutkujących pozbawieniem wolności (nadzór penitencjarny) oraz podejmuje czynności i wydaje zarządzenia dotyczące wykonania kary pozbawienia wolności, przewidziane w Kodeksie karnym wykonawczym (przepisy Rozdziału V oraz niektóre przepisy Rozdziału X Kodeksu karnego wykonawczego np. art.: 18 § 3 k.k.w., 80 § 2 i 3 k.k.w., 88a § 4 k.k.w., 89 § 3a k.k.w., 118 § 1 k.k.w., 168a § 1 k.k.w.). Natomiast sąd penitencjarny - zgodnie z treścią art. 18 § 3 k.k.w. *a contrario* - orzeka w kwestiach wymagających postanowienia (np. art.: 74 § 1 k.k.w., 117 k.k.w., 118 § 3 k.k.w., 119 § 2 k.k.w., 153 § 1 – 5 k.k.w., 156 § 2 k.k.w., 159 § 1 k.k.w., 160 § 1 – 8 k.k.w., 163 § 1 – 4 k.k.w., 164 § 2 k.k.w.). Przepisy Kodeksu karnego wykonawczego nie nakładają więc jakichkolwiek obowiązków na sąd I instancji lub inny sąd równorzędny, referendarza

sądowego oraz prezesa sądu lub upoważnionego sędziego, w trakcie wykonywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w jednostce penitencjarnej (od chwili jego osadzenia).

Podobne reguły – co do zasady – obowiązują przy wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego **stacjonarnego**, przy czym podkreślić należy, iż ta forma odbywania kary pozbawienia wolności uregulowana jest odrębnymi przepisami zawartymi w Rozdziale VIIa Kodeksu karnego wykonawczego, zatytułowanym: System dozoru elektronicznego. Organami postępowania wykonawczego w zakresie wykonania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego stacjonarnego jest przede wszystkim sąd penitencjarny oraz sądowy kurator zawodowy. Sąd penitencjarny m.in. orzeka w przedmiocie udzielenia zezwolenia skazanemu na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego stacjonarnego, określając miejsce, czas, rodzaj lub sposób nałożonych obowiązków oraz rodzaj podlegających zainstalowaniu środków technicznych, a także wyznacza termin i określa sposób zgłoszenia przez skazanego podmiotowi dozoru gotowości do zainstalowania rejestratora stacjonarnego (art. 43la § 1 – 5 k.k.w., art. 43lh 1 – 5 k.k.w.). Nadto organ ten orzeka w przedmiocie: uchylecia zezwolenia (art. 43lm § 1 i 2 k.k.w., art. 43zaa § 1 – i 2 k.k.w. i art. 43zab k.k.w.), warunkowego przedterminowego zwolnienia skazanego z odbycia kary (art. 43ln § - 5 k.k.w.), nałożenia lub zwolnienia skazanego z obowiązków (art. 43nb § 1 – 2 k.k.w.) oraz przerwy w wykonaniu kary. Natomiast sędzia penitencjarny sprawuje nadzór penitencjarny nad wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 43y k.k.w.) oraz wydaje w trakcie jej wykonywania niezbędne zarządzenia w sprawach niewymagających wydania postanowienia przez sąd penitencjarny. Żaden z przepisów regulujących wykonanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego stacjonarnego nie nakłada w tym zakresie na sąd I instancji lub inny sąd równorzędny, referendarza sądowego oraz prezesa sądu lub upoważnionego sędziego jakichkolwiek obowiązków, bądź też uprawnień.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt II K 497/19, uznał oskarżonego M. G. za winnego zarzucanego mu czynu i skazał go na

karę 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1), orzekł środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów oraz świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej (k. 66-75). Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2020 r., sygn. akt IX Ka 339/20, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (pkt 1) (k. 76-84). Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w S. - SSR J. K. zarządzeniem z dnia 23 października 2020 r. zarządził wykonanie wyroku w sprawie o sygn. akt II K 497/19 (k. 104).

Na skutek wniosku obrońcy oskarżonego z dnia 31 sierpnia 2020 r. (k. 105-106), Sąd Okręgowy w K. - IV Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych w pkt 1 postanowienia z dnia 12 listopada 2020 r., sygn. akt IV Kow 1842/20, udzielił skazanemu M. G. zezwolenia na odbycie powyższej wskazanej kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (k. 107-109). Zarządzeniem sędziego penitencjarnego z dnia 22 grudnia 2020 r., sygn. akt IV D 43/20, ustalony został dla skazanego M. G. początek odbywania kary 8 miesięcy pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego na 15 listopada 2020 r., a jej koniec na 13 lipca 2021 r. (k. 118). Sąd penitencjarny w K. pismem z dnia 22 grudnia 2020 r. poinformował o tym fakcie Sąd Rejonowy w S. (k.111).

Po uzyskaniu powyższych informacji Przewodniczący II Wydziału Karnego - SSR J. K. w dniu 23 listopada 2020 r. zwrócił się do Aresztu Śledczego w K. o zwrot nakazu osadzenia wraz z załącznikami w sprawie o sygn. akt II K 497/19 WP 132/2020 (k. 110).

Na wniosek obrońcy skazanego Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 25 marca 2021 r., sygn. akt II AKo 123/20, wznowił postępowanie zakończone wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z 19 grudnia 2019 r., sygn. akt II K 497/19, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 19 sierpnia 2020 r. (pkt 1) oraz uchylił wyrok Sądu Okręgowego w K. z 19 sierpnia 2020 r., sygn. akt IX Ka 339/20, i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania (pkt 2)(k. 86-90).

Sąd Apelacyjny w [...] pismem z dnia 26 marca 2021 r., sygn. akt II AKo 123/20, przesłał do Sądu Okręgowego w K. IX Wydziału Odwoławczego akta sprawy o sygn. II K 497/19 dotyczące M. G. (2 tomy) oraz dwa odpisy wyroku tego sądu z dnia 25 marca 2021 r. wraz z uzasadnieniem. Pismo to „do wiadomości” wraz z odpisem wyroku z uzasadnieniem przesłane zostało w dniu 1 kwietnia 2021 r. (data wpływu), również do Sądu Rejonowego w S. - przekazane do II Wydziału Karnego w dniu 2 kwietnia 2021 r. (k. 13).

Jak wynika z pisma SSR J. K. - Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w S. (k.12), zeznań A. K. (k. 129-131), oświadczenia obwinionej (k. 36) oraz jej wyjaśnień (k. 199-201), obwiniona J. K. wykonując czynności przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w S. w dniu 2 kwietnia 2021 r. dokonała na wyżej wskazanym piśmie (k. 13) dekretacji „do akt” i „s. ref. do wiadomości”.

W świetle powyższych ustaleń oraz poczynionych na wstępie rozważań brak jest podstaw prawnych do przyjęcia, iż J. K. swoim zachowaniem naruszyła § 80 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (dalej: „Regulamin”), art. 9 § 2 k.k.w., art. 11 § 2 k.k.w. lub jakiegokolwiek inny przepis.

Z treści § 80 ust. 1 pkt 1 Regulaminu wynika, iż przewodniczący wydziału kieruje całokształtem pracy w wydziale w zakresie spraw sądowych, a w szczególności zaznajamia się z wpływającymi pismami, **których załatwienie pozostaje w jego kompetencjach** i bezzwłocznie wydaje co do nich odpowiednie zarządzenia, a w wypadkach wątpliwych na wniosek kierownika sekretariatu zaznajamia się z innymi pismami wpływającymi do wydziału. Natomiast działająca z upoważnienia Prezesa Sądu Rejonowego w S. i pełniąca funkcję zastępcy Przewodniczącego Wydziału J. K. nie była organem wykonującym karę pozbawienia wolności odbywaną w systemie dozoru elektronicznego stacjonarnego, a zatem nie była kompetentna do podejmowania jakichkolwiek czynności wykonawczych i wydawania zarządzeń w tym zakresie. Organem wykonującym karę 8 miesięcy pozbawienia wolności odbywaną przez M. G. w systemie dozoru elektronicznego stacjonarnego był bowiem Sąd Okręgowy w K. - IV Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych, który nie został powiadomiony przez

Sąd Apelacyjny w [...] o treści wyroku wznowieniowego w sprawie o sygn. akt II AKO 123/20 z dnia 25 marca 2021 r. Obowiązek taki wynika z art. 538 § 1 k.p.k. stosowanego odpowiednio w postępowaniu wznowieniowym poprzez odesłanie zawarte w art. 545 § 1 k.p.k. Zgodnie z treścią powołanego przepisu z chwilą uchylecia wyroku w wyniku wznowienia postępowania wykonanie kary, środka karnego, przepadku i środka kompensacyjnego ustaje. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż „według art. 538 § 1 *in principio* k.p.k. uchylenie postanowienia zarządzającego wykonanie kary pozbawienia wolności, powodujące z mocy samego prawa ustanie wykonywania kary, pociąga za sobą siłą rzeczy również ustanie odbywania tej kary w systemie dozoru elektronicznego (obecnie instytucja ta uregulowana jest w rozdziale VIIa k.k.w.); wystąpienie tego skutku nie jest warunkowane wydaniem jakiegokolwiek odrębnego orzeczenia” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KK 225/15, OSNKW 2016/1/7, Biul.PK 2015/9/7-9, LEX nr 1811977; zob. też: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2016 r. III KK 472/15 LEX nr 1955510). Także w piśmiennictwie prezentowany jest pogląd, iż „z chwilą uchylecia wyroku wykonanie kary ustaje z mocy samej ustawy i nie jest w tym celu potrzebne odrębne orzeczenie. Oskarżony może być w danej sprawie nadal pozbawiony wolności tylko na podstawie orzeczenia sądu kasacyjnego o zastosowaniu tymczasowego aresztowania. Nie stosując tego środka, sąd kasacyjny powinien wydać nakaz zwolnienia oskarżonego, jeżeli w danej sprawie był pozbawiony wolności” (J. Grajewski, S. Steinborn [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz do art. 425-673, wyd. III, red. L. K. Paprzycki, Warszawa 2013, art. 538; zob. też: J. Matras [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. II, red. K. Dudka, Warszawa 2020, art. 538 oraz D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 538.).

Konkludując, po wydaniu w dniu 25 marca 2021 r. wyroku wznowieniowego przez Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie o sygn. akt II AKO 123/20, przewodniczący składu orzekającego winien zarządzić niezwłoczne zwolnienie skazanego M. G. z odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego oraz kopię tego zarządzenia wraz z odpisem wyroku przekazać Sądowi Okręgowemu w K. - IV Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych do

wykonania. Zgodnie bowiem z § 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu oraz szczegółowych warunków wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego (Dz.U.2022.2684 z dnia 2022.12.20) sąd właściwy w sprawach wykonywania dozoru elektronicznego umieszcza w systemie komunikacyjno - monitorującym informacje wynikające z orzeczeń, niezbędne do wykonywania kary, środka karnego lub środka zabezpieczającego w systemie dozoru elektronicznego. W związku z zaniechaniem wykonania tychże czynności, Sąd Okręgowy w K. - IV Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych w K. dopiero po uzyskaniu od sądowego kuratora zawodowego informacji o treści wyroku wznowieniowego, w dniu 23 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV Kow 956/21, wydał postanowienie o umorzeniu postępowania wykonawczego w przedmiocie dalszego wykonywania przez skazanego M. G. kary 8 miesięcy pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (k. 5-6) oraz nakazał jego zwolnienie.

Zgodnie z brzmieniem art. 107 § 1 pkt 1 p.u.s.p. sędzia odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe (dyscyplinarne), w tym za oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa. Z uwagi na brak definicji legalnej przesłanek zawartych w tym przepisie, konieczność ich dookreślenia spoczywa każdorazowo na sądzie orzekającym w sprawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że obraza przepisów prawa jest oczywista, gdy błąd sędziego jest łatwy do stwierdzenia, popełniony został w odniesieniu do określonego przepisu, mimo że znaczenie tego przepisu nie powinno nasuwać wątpliwości nawet u osoby o przeciętnych kwalifikacjach prawniczych, a jego zastosowanie nie wymaga głębszej analizy. Natomiast rażący charakter tejże obrazy należy odnosić do jej skutków ocenianych na tle konkretnych okoliczności, gdy popełniony błąd narusza istotne interesy stron bądź innych osób biorących udział w postępowaniu lub powoduje zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości (zob. wyrok SN z 11.12.2014 r., SNO 61/14, LEX nr 1583237).

Wobec tego, że sędzia J. K. nie dopuściła się obrazy jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego lub procesowego, Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił ją od popełnienia

zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 p.u.s.p.

[M. T.]

[ms]